

Costea Magdalena
expert

ANALIZA VENITURILOR ȘI CHELTUIELILOR BUGETELOR LOCALE ÎN PERIOADA 2006-2010

În anul 2006 a fost votată Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006, care prevede, printre altele aplicarea unor formule și criterii de calcul prin care se repartizează cotele din impozitul pe venit în vederea echilibrării bugetelor locale.

Lucrarea de față analizează evoluția veniturilor proprii ale bugetelor locale în perioada 2006-2010 și evoluția lor în anul 2010 față de media anilor 2006-2009.

Analiza a fost extinsă la nivel de municipii, orașe și comune pentru a înțelege mai bine cauzele care au generat această evoluție.

I. Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale

Veniturile totale locale au înregistrat o creștere în anul 2010 cu 15.8% față de media anilor 2006-2009. Ponderea acestor venituri în totalul veniturilor bugetului general consolidat reprezintă cca 26%.

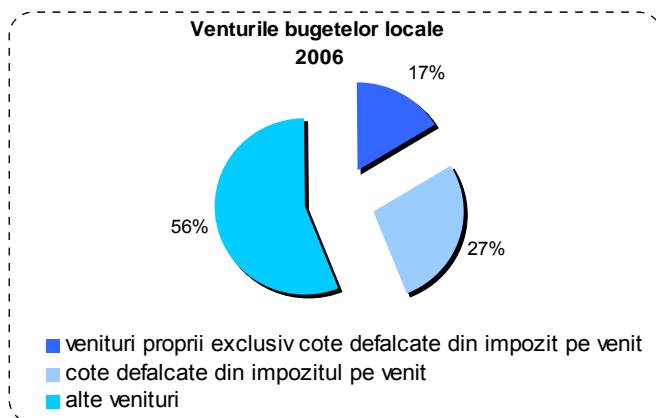
Veniturile proprii ale bugetelor locale, **inclusiv** cote și sume defalcate din impozitul pe venit au înregistrat o creștere în anul 2010 încasările fiind cu 19.4% mai mari față de media perioadei 2006-2009. Comparativ, **veniturile proprii** ale bugetelor locale **exclusiv** cote și sume defalcate din impozitul pe venit, au înregistrat încasări cu 18.7% mai mari.

În anul 2010, încasările veniturilor proprii, **exclusiv** cote și sume din impozit pe venit, sunt mai mici față de media anilor 2008-2009, în județe precum Bihor (-2,3%), Bistrița-Năsăud (-1,6%), Constanța (-0,4%), Giurgiu (-7,4%), Timiș (-3,4%), Vrancea (-31%).

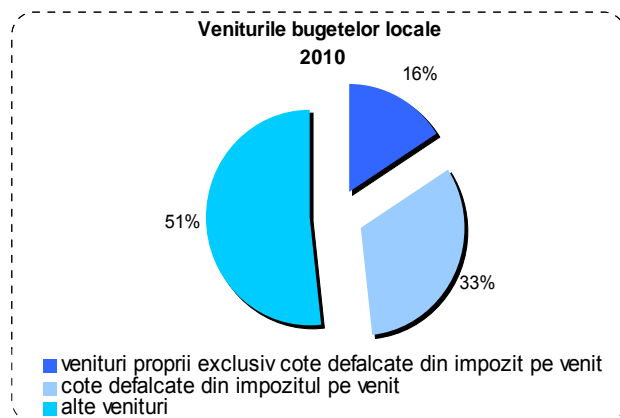
Anul 2006 reprezintă un an cheie în ceea ce privește veniturile bugetelor locale, fiind anul în care a fost votată Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006. Aceasta prevede existența unei formule și a unor criterii de calcul care repartizează cotele din impozitul pe venit în vederea echilibrării bugetelor locale.

Așa cum se poate observa și din graficele următoare ponderea **veniturilor proprii exclusiv** cote și sume defalcate din impozit pe venit în total venituri locale a scăzut de la 17% în 2006 la cca 16% în 2010, în timp ce ponderea cotelor și sumelor defalcate din impozitul pe venit în total venituri locale a crescut de la 27% în 2006 la 33% în 2010.

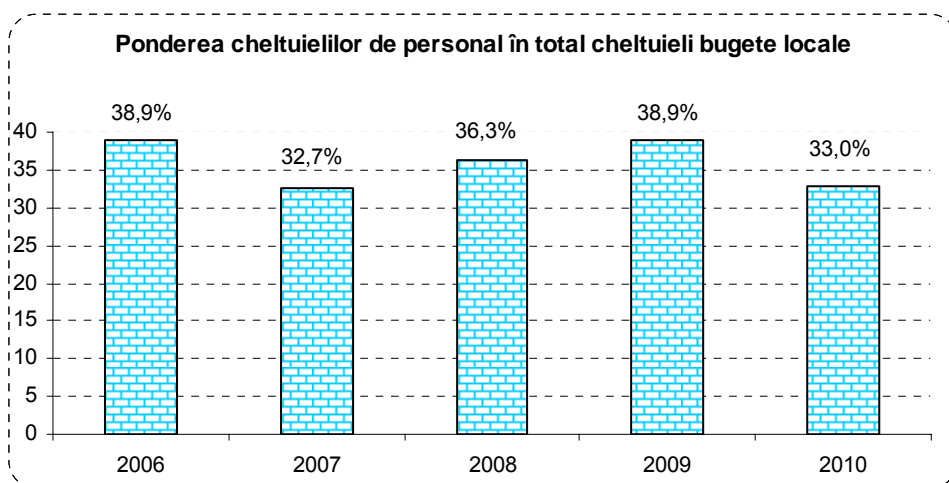
Grafic 1.

Grafic 2.

Cheltuielile totale ale bugetului local au crescut cu 14.7% în 2010 față de media perioadei 2006-2009. Ponderea cheltuielilor totale locale în totalul cheltuielilor bugetului general consolidat a scăzut de la cca 23% în anul 2006 la cca 20% în 2010 (anexa 1). Dintre acestea, **cheltuielile cu dobânzile** au avut cea mai rapidă creștere (62.3%), fiind justificate de majorarea deficitelor bugetare acumulate din anii precedenți și de angajarea în împrumuturi necesare pentru acoperirea acestora înregistrându-se astfel un efort suplimentar în ce privește plata ratelor de împrumut și a dobânzilor. Aceste cheltuieli au fost urmate de **cheltuielile cu bunurile și serviciile**, care au avut o creștere de 7% în 2010 față de perioada 2006-2009 (vezi anexa2). În schimb, așa cum era de așteptat, în urma măsurilor de restructurare și la nivel local, **cheltuielile de personal** au înregistrat o mai mică creștere de 3.2% în anul 2010 față de media 2006 – 2009, în contextul unei scăderi de 17% în anul 2010 față de anul 2009. Alte cheltuieli locale care au mai înregistrat creșteri destul de mici în perioada analizată au fost **cheltuielile cu subvențiile** și cele **de capital (0.1%)**, în condițiile diminuării spațiului fiscal pentru investiții (vezi anexa 1). În graficul de mai jos se poate observa evoluția ponderii cheltuielilor de personal în total cheltuieli bugete locale.

Deși în anul 2009 criza economică s-a accentuat, cheltuielile de personal în loc să scadă față de 2007 și 2008, au crescut, în paralel cu creșterea numărului mediu de posturi ocupate din cadrul instituțiilor finanțate integral din bugete locale de la an la an respectiv de la 587,4 mii de posturi în 2006 la 634 mii de posturi în 2009.

II. Venituri și cheltuieli bugete locale la nivel de municipii, orașe și comune în anul 2010 față de media intervalului 2006-2009 (vezi anexa 2)

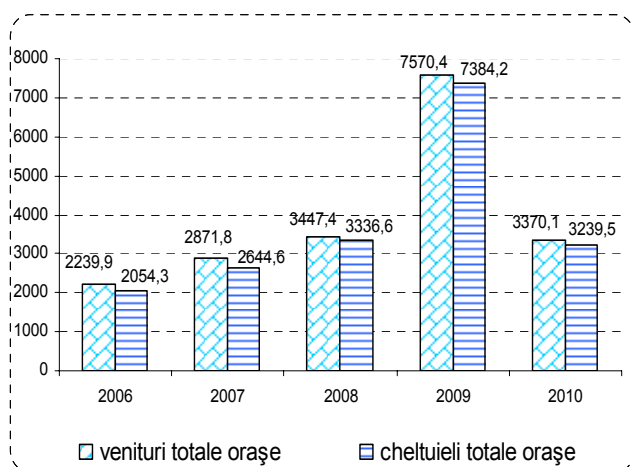
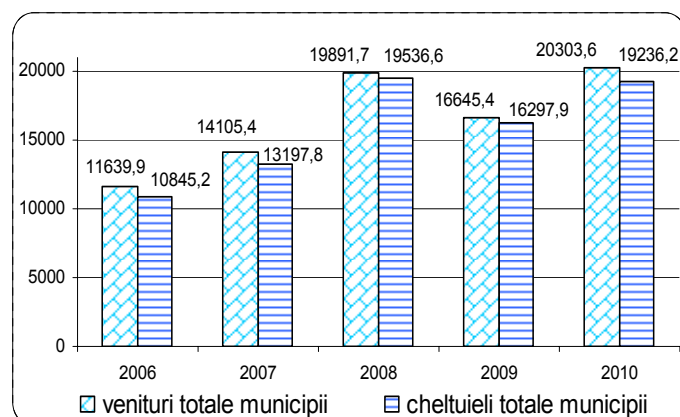
Veniturile totale pe buget local la nivel de municipii notează o creștere de 30.4% în 2010 față de media anilor 2006-2009, în timp ce la nivel de **orașe** se înregistrează o scădere de 16.4%. Referitor la **comune**, veniturile totale au crescut cu 6.9% comparativ cu media 2006-2009.

Dinamica **veniturilor proprii** ale bugetelor locale, **inclusiv** cote și sume defalcate din impozitul pe venit, în anul 2010 comparativ cu media anilor 2006-2009 înregistrează o scădere la nivel de **orașe** (-20.3%) și creștere la nivel de **comune** (25.6%) și de **municipii** (40.2%).

Referitor la **veniturile proprii** ale bugetelor locale, **exclusiv** cote și sume defalcate din impozitul pe venit, ritmul de creștere în anul 2010 față de media 2006-2009 se prezintă cel mai bine în cazul **municipiilor** (28.1%). La nivel de **comune**, creșterea este de 28% în 2010 față de media 2006-2009, iar la nivel de **orașe** acestea au scăzut cu 13.3% față de perioada 2006-2009 (vezi anexa2).

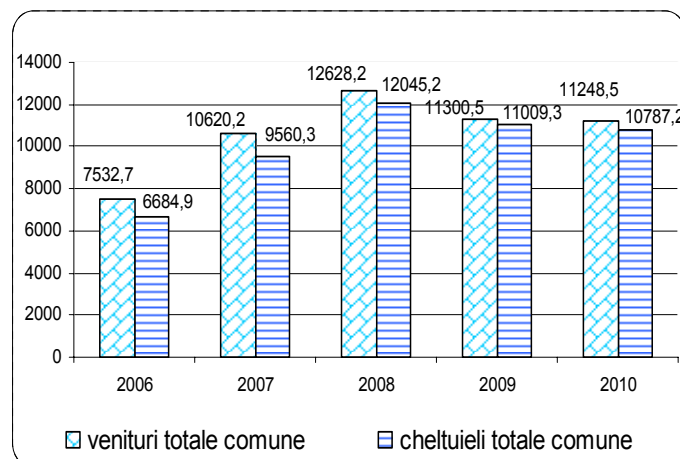
Creșterea la nivel de municipii și scăderea la nivel de orașe se explică prin faptul că veniturile bugetelor locale ale sectoarelor Municipiului București aferente anului 2010 sunt incluse în veniturile municipiilor în comparație cu anul 2009 când acestea au fost incluse în veniturile orașelor.

Cheltuielile totale ale bugetului local la nivel de municipii prezintă cea mai mare creștere comparativ cu orașele și comunele. Astfel, în anul 2010 aceste cheltuieli sunt cu 28.5% mai mari decât media perioadei 2006-2009, iar în structura lor, *cheltuielile cu dobânzile* au notat cea mai mare creștere (cca 115.6%), urmate de *cheltuielile cu bunurile și serviciile* (25.2%) și cele *de capital* (21.4%).

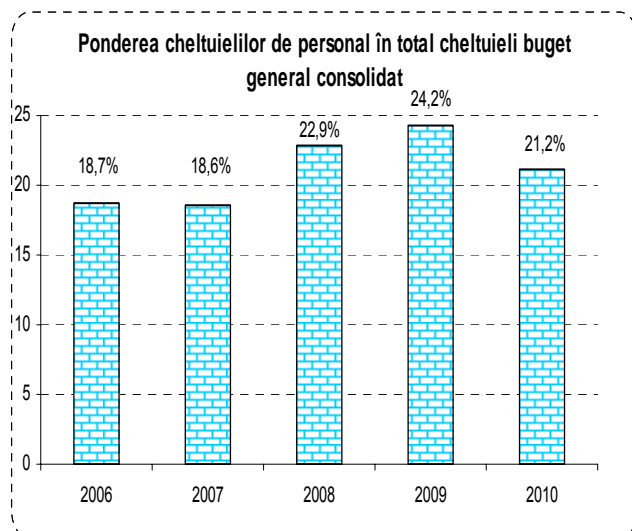
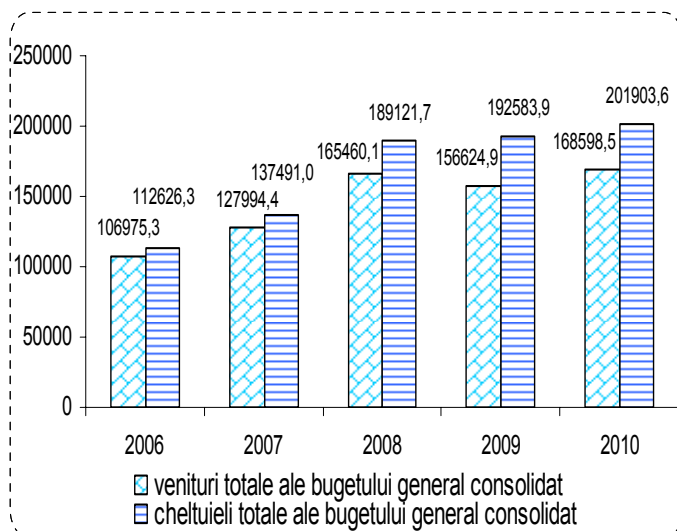
Cheltuielile totale ale bugetului local la nivel de orașe sunt cu 16% mai mici în anul 2010 față de media perioadei 2006-2009, datorită faptului că, așa cum am explicat mai sus la partea de venituri, *cheltuielile bugetelor locale ale sectoarelor Municipiului București sunt cuprinse în anul 2010 la nivel de municipii, pe când în 2009 au fost cuprinse la nivel de orașe.*

Cheltuielile totale ale bugetului local la nivel de comune au înregistrat o creștere de 9.8% în 2010 comparativ cu perioada 2006-2009. De remarcat este faptul că *cheltuielile de capital* au scăzut în anul 2010 cu 11.5% comparativ cu perioada 2006-2009, cea mai mare creștere înregistrând cheltuielile cu dobânzile (43.6%).

III. Venituri și cheltuieli BGC (vezi anexele 1 și 2).

Dinamica **veniturilor totale** ale BGC prezintă o creștere în anul 2010 cu 21.1% față de media 2006-2009 (vezi anexa 2), în timp ce ritmul de creștere a **cheltuielilor totale** în 2010 este 27.8%. În structură, se observă o creștere ușoară a *cheltuielilor de capital* (peste 10%), iar *cheltuielile de personal* au crescut cu peste 25%, creștere cauzată în principal de majorările salariale aprobate în a doua parte a anului 2008¹.

¹ Legea nr.221/2008 pentru aprobarea O.G.nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ.

ANEXA 1.

Venituri și cheltuieli buget local la nivel de țară

mil.lei

	2006	2007	2008	2009	2010
1.Venituri totale buget local , din care:	27708,6	36805,2	43629,1	43526,1	43922,2
1.1 Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:	12152,1	17317,4	20587,7	21117,6	21251,4
1.1.1 Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit	4601,5	6250,8	6337,5	6113,0	6915,6
1.1.2 Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	7550,6	11066,6	14250,2	15004,6	14335,8
1.2. Alte venituri, din care:	15556,5	19487,8	23041,4	22408,5	22670,8
1.2.1 Sume defalcate din T.V.A	14539,0	14552,5	18644,8	17260,4	14993,7
2.Cheltuieli totale buget local, din care:	25392,8	33982,3	42210,2	42074,5	41207,1
2.1 Cheltuieli de personal	9866,4	11116,4	15310,5	16361,6	13584,3
2.2 Cheltuieli cu bunuri și servicii	6354,4	7609,7	9511,4	8337,6	8506,6
2.3 Cheltuieli cu dobânzi		296,1	635,6	907,1	746,2
2.4 Cheltuieli cu subvenții	1769,7	1872,5	2084,8	2247,6	2060,6
2.5 Cheltuieli de capital	3620,4	6943,2	7210,5	6323,5	6028,0
2.6 Alte cheltuieli	3781,9	6144,4	7457,4	7897,1	10281,4

Venituri și cheltuieli la nivel de municipii

mil.lei

	2006	2007	2008	2009	2010
1.Venituri totale la nivel de municipii, din care:	11639,9	14105,4	19891,7	16645,4	20303,6
1.1 Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:	6170,9	8366,7	12880,3	10289,7	13220
1.1.1 Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit	2912,8	3667,9	4024,9	2915,2	4331,1
1.1.2 Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	3258,1	4698,8	8855,4	7374,5	8889
1.2 Alte venituri, din care:	5469,0	5738,7	7011,4	6355,7	7083,6
1.2.1 Sume defalcate din T.V.A	5355,7	4722,9	5791,6	5217,2	5268,4

	2006	2007	2008	2009	2010
2. Cheltuieli totale la nivel de municipii, din care:	10845,2	13197,8	19536,6	16297,9	19236,2
2.1 Cheltuieli de personal	4435,9	4862,6	6774,0	5918,5	5957,9
2.2 Cheltuieli cu bunuri și servicii	2929,9	3590,6	4629,9	3049,3	4444,2
2.3 Cheltuieli cu dobânzi		137,4	454,1	429,3	550,3
2.4 Cheltuieli cu subvenții	922,3	1044,2	2062,9	2230,1	2045,5
2.5 Cheltuieli de capital	1511,5	2063,7	2789,8	2028,1	2547,7
2.6 Alte cheltuieli	1045,6	1499,3	2825,9	2642,6	3690,6

Venituri și cheltuieli la nivel de orașe		mil.lei				
		2006	2007	2008	2009	2010
1.Venituri totale la nivel de orașe, din care:		2239,9	2871,8	3447,4	7570,4	3370,1
1.1	Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:	911,0	1309,3	1574,5	4537,8	1661
1.1.1	Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit	492,0	725,5	734,3	1686,8	789
1.1.2	Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	419,0	583,8	840,2	2851,0	872
1.2	Alte venituri, din care:	1328,9	1562,5	1872,9	3032,6	1709,1
1.2.1	Sume defalcate din T.V.A	1287,3	1209,3	1606,6	2477,5	1307,0
2. Cheltuieli totale la nivel de orașe, din care:		2054,3	2644,6	3336,6	7384,2	3239,5
2.1	Cheltuieli de personal	1017,0	1134,7	1555,1	3035,1	1390,2
2.2	Cheltuieli cu bunuri și servicii	517,7	577,9	719,5	962,0	671,6
2.3	Cheltuieli cu dobânzi		23,2	50,7	280,7	50,6
2.4	Cheltuieli cu subvenții	18,6	10,3	12,6	9,8	6,3
2.5	Cheltuieli de capital	317,1	624,8	673,5	1195,5	701
2.6	Alte cheltuieli	183,8	273,6	325,2	901,1	419,8

Venituri și cheltuieli la nivel de comune		mil.lei				
		2006	2007	2008	2009	2010
1. Venituri totale la nivel de comune, din care:		7532,7	10620,2	12628,2	11300,5	11248,5
1.1 Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:		1969,7	3172,5	3769,2	3819,2	3998,4
1.1.1 Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit		865,7	1432,6	1421,2	1359,2	1625,7
1.1.2 Cote și sume defalcate din impozitul pe venit		1104,0	1739,9	2348,0	2460,0	2372,7
1.2 Alte venituri, din care:		5563,0	7447,7	8859,0	7481,3	7250,1
1.2.2 Sume defalcate din T.V.A		5286,4	5549,8	7656,5	6542,5	5543,7
2. Cheltuieli totale la nivel de comune, din care:		6684,9	9560,3	12045,2	11009,3	10787,2
2.1 Cheltuieli de personal		3339,3	3820,9	5192,0	5569,1	4741,2
2.2 Cheltuieli cu bunuri și servicii		1484,7	1695,6	2316,0	1924,3	1996,5
2.3 Cheltuieli cu dobânzi			15,1	29,7	41,6	31
2.4 Cheltuieli cu subvenții		5,0	2,1	1,9	1,8	2,4
2.5 Cheltuieli de capital		1236,0	2669,2	3173,7	2587,2	2137,5
2.6 Alte cheltuieli		620,0	1357,5	1331,9	885,3	1878,6
Venituri și cheltuieli buget general consolidat		mil.lei				
		2006	2007	2008	2009	2010
1. Venituri totale		106975,3	127994,4	165460,1	156624,9	168598,5
2. Cheltuieli totale, din care:		112626,3	137491,0	189121,7	192583,9	201903,6
2.1 Cheltuieli de personal		21057,0	25572,7	43344,5	46672,2	42806,5
2.2 Cheltuieli de capital		12717,0	13132,1	23203,4	21187,4	19368,9
2.3 Alte cheltuieli		78852,3	98786,2	122573,8	124724,3	139728,2

ANEXA 2.

Venituri și cheltuieli bugete locale	ritm de creștere/scădere %				
	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2010/media 2006-2009
1.Venituri totale buget local, din care:	32,8	18,5	-0,2	0,9	15,8
1.1. Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:	42,5	18,9	2,6	0,6	19,4
1.1.1. Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit	35,8	1,4	-3,5	13,1	18,7
1.1.2. Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	46,6	28,8	5,3	-4,5	19,8
2.Cheltuieli totale buget local, din care:	33,8	24,2	-0,3	-2,1	14,7
2.1 Cheltuieli de personal	12,7	37,7	6,9	-17,0	3,2
2.2 Cheltuieli cu bunuri și servicii	19,8	25,0	-12,3	2,0	7,0
2.3 Cheltuieli cu dobânzile		114,7	42,7	-17,7	62,3
2.4 Cheltuieli cu subvenții	5,8	11,3	7,8	-8,3	3,4
2.5 Cheltuieli de capital	91,8	3,8	-12,3	-4,7	0,1

Venituri și cheltuieli la nivel de municipii	ritm de creștere/scădere%				
	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2010/media 2006-2009
1.Venituri totale, din care:	21,2	41,0	-16,3	22,0	30,4
1.1. Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:	35,6	53,9	-20,1	28,5	40,2
1.1.1. Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit	25,9	9,7	-27,6	48,6	28,1
1.1.2. Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	44,2	88,5	-16,7	20,5	47,0

	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2010/media 2006-2009
2. Cheltuieli totale, din care:	21,7	48	-16,6	18,0	28,5
2.1 Cheltuieli de personal	9,6	39,3	-12,6	0,7	8,4
2.2 Cheltuieli cu bunuri și servicii	22,5	28,9	-34,1	45,7	25,2
2.3 Cheltuieli cu dobânzile		230,5	-5,5	28,2	115,6
2.4 Cheltuieli cu subvenții	13,2	97,6	8,1	-8,3	30,7
2.5 Cheltuieli de capital	36,5	35,2	-27,3	25,6	21,4

Venituri și cheltuieli la nivel de orașe		ritm de creștere/scădere %			
	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2010/media 2006-2009
1.Venituri totale, din care:	28,2	20,0	119,6	-55,5	-16,4
1.1. Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:	43,7	20,3	188,2	-63,4	-20,3
1.1.1. Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit	47,4	1,2	129,7	-53,2	-13,3
1.1.2. Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	39,3	43,9	239,3	-69,4	-25,7

2. Cheltuieli totale, din care:	28,7	26,2	121,3	-56,1	-16,0
2.1 Cheltuieli de personal	11,6	37	95,2	-54,2	-17,5
2.2 Cheltuieli cu bunuri și servicii	11,6	24,5	172,7	-65,8	-28,9
2.3 Cheltuieli cu dobânzile		118	454	-82,0	-42,9
2.4 Cheltuieli cu subvenții	-44,4	22,1	-22,7	-35,5	-50,9
2.5 Cheltuieli de capital	97	7,8	77,5	-41,4	-0,2

Venituri și cheltuieli la nivel de comune	ritm de creștere/scădere %				
	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2010/media 2006-2009
1.Venituri totale, din care:	41,0	18,9	-10,5	-0,5	6,9
1.1. Venituri proprii inclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit, din care:	61,1	18,8	1,3	4,7	25,6
1.1.1. Venituri proprii exclusiv cote și sume defalcate din impozitul pe venit	65,5	-0,8	-4,4	19,6	28,0
1.1.2. Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	57,6	34,9	4,8	-3,5	24,0
2. Cheltuieli totale, din care:	43,0	26,0	-8,6	-2,0	9,8
2.1 Cheltuieli de personal	14,4	35,9	7,3	-14,9	5,8
2.2 Cheltuieli cu bunuri și servicii	14,2	36,6	-16,9	3,8	7,6
2.3 Cheltuieli cu dobânzile		97,1	39,7	-25,4	43,6
2.4 Cheltuieli cu subvenții	-57,6	-8,4	-7,0	34,4	-10,7
2.5 Cheltuieli de capital	116	18,9	-18,5	-17,4	-11,5

Venituri și cheltuieli buget general consolidat	ritm de creștere/scădere %				
	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2010/media 2006-2009
1. Venituri totale	19,6	29,3	-5,6	7,6	21,1
2. Cheltuieli totale,	22,1	37,6	1,8	4,8	27,8
din care:					
2.1 Cheltuieli de personal	21,4	69,5	7,7	-8,3	25,3
2.2 Cheltuieli de capital	3,3	76,7	-8,7	-8,6	10,3

Iuliana Mihaela Dascălu

Director General